

You have downloaded a document from
RE-BUŚ
repository of the University of Silesia in Katowice

Title: Ogólnopolska konferencja naukowa "Polska po 2005 roku" : Zamek Bierzgłowski, 6-7 marca 2008 r.

Author: Robert Radek

Citation style: Radek Robert. (2008). Ogólnopolska konferencja naukowa "Polska po 2005 roku" : Zamek Bierzgłowski, 6-7 marca 2008 r. "Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne (Vol. 20 (2008), s. 193-196).

Uznanie autorstwa - Bez utworów zależnych Polska - Ta licencja zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu zarówno w celach komercyjnych i niekomercyjnych, pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Robert Radek

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA „POLSKA PO 2005 ROKU”, ZAMEK BIERZGŁOWSKI, 6–7 MARCA 2008 R.

PRZEKSZTAŁCENIA POLSKIEGO SYSTEMU politycznego należą do węzłowych zagadnień, którymi zajmują się badacze w wielu krajowych ośrodkach naukowych. Polska scena polityczna ulega na naszych oczach dynamicznym przemianom, a jej oddziaływanie na sytuację społeczno-ekonomiczną w państwie jest fundamentalne. Właściwym wydaje się zatem, że politolodzy, socjologzy i badacze innych dziedzin pokrewnych wraz z publicystami zadają wciąż pytania o kierunek zmian, ich słuszność i skutki jakie one przyniosą dla obywateli.

Wyniki wyborów parlamentarnych i prezydenckich w Polsce w 2005 r., jak twierdzi wielu znawców polskiego systemu politycznego, zasadniczo wpłynęły na wzmożenie dyskusji o celach polityki państwa, jej zasadniczych kierunkach, sposobie sprawowania władzy na płaszczyźnie wewnątrzrajowej, jak i zagranicznej. Pytania, które się rodziły nie pozostały bez wpływu na dyskurs naukowy w Polsce. Intensywność i charakter zmian w różnych sektorach życia publicznego zawsze skłaniają naukowców do formułowania hipotez, jak i ich falsyfikacji. Sytuacja w Polsce po 2005 roku z pewnością przyczyniła się do wszczęcia debaty naukowej o skutkach podejmowanych w ostatnim czasie działań, tym bardziej, że nie bez znaczenia są także dla podejmowanej problematyki przebieg i skutki kampanii wyborczej 2007 roku, które przyniosły kolejną zmianę na szczytach władzy. Wychodząc naprzeciw potrzebie debaty na ten temat Zespół Redakcji Ogólnopolskiego Czasopisma Politologicznego „Athenaeum. Political Science” (ze szczególnym uwzględnieniem Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy oraz Instytutu Politologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu) oraz Wydawnictwo Adam Marszałek zorganizowali w dniach 6–7 marca 2008 roku na Zamku Bierzgłowskim ogólnopolską konferencję naukową pt. „Polska po 2005 roku”.

Przy okazji konferencji, dzień wcześniej, 5 maja odbyło się coroczne spotkanie Redakcji Czasopisma Politologicznego „Athenaeum. Political Science”, w trakcie którego omawiano ważne sprawy organizacyjne i merytoryczne. Przedmiotem obrad były zmiany w składzie redakcji pisma związane z przyjęciem nowych ośrodków naukowych (m.in. Instytutów naukowych z Uniwersytetu Śląskiego, Uniwersytetu Warszawskiego), a także podsumowanie prac związanych z przygotowaniem numerów 18 i 19 pisma. Ważnym tematem obrad była sprawa przejścia pisma na cykl kwartalny w perspektywie roku, co wiązałoby się z kolejnymi zmianami organizacyjnymi. Zebrane kolegium redakcyjne pod kierunkiem redaktora naczelnego prof. dr. hab. Romana Bäckera, a także w obecności dr Joanny Marszałek-Kawy oraz prezesa Wydawnictwa dr. Adama Marszałka postanowiło odroczyć w czasie decyzję o przejściu na nowy cykl ukazywania się pisma, po to aby zorientować się, jak w wyniku zwiększonego udziału jednostek politologicznych funkcjonować będzie półrocznik. Kwestie cykliczności wydawania czasopisma politologicznego „Athenaeum. Political Science” połączone były z omówieniem perspektyw i przyjęciem strategii rozwoju. Jak zaznaczył dr Adam Marszałek pozycja pisma jest dobra, a podjęte działania zmierzają do dalszego podnoszenia jego rangi naukowej, co ma być m.in. zwieńczone wpisaniem czasopisma na tzw. listę filadelfijską. Wśród innych spraw dyskutowanych na zebraniu warto wymienić wybór dyscyplin naukowych kwalifikowanych do kolejnych numerów. W wyniku burzliwej debaty postanowiono uporządkować i ograniczyć wiele dotychczas stosownych dyscyplin (16) tworząc zgodnie z propozycją dr. Lecha Rubisza z Uniwersytetu Opolskiego kilka obszerniejszych (6). Ich koordynacją zajmować się będą następujące ośrodki:

- myśl polityczna (UKW Bydgoszcz, UO Opole, IP UMK Toruń);
- stosunki międzynarodowe (UMCS Lublin, ISM UMK Toruń, AŚ Kielce, UŁ Łódź);
- metodologia i teoria polityki (UG Gdańsk, UJ Kraków, UW Warszawa);
- systemy polityczne (US Szczecin, AP Kraków, UWM Olsztyn, UZ Zielona Góra);
- polityki sektorowe (UWr Wrocław, UŚ Katowice);
- komunikowanie polityczne (UAM Poznań, UKSW Warszawa).

Zaproszeni redaktorzy z poszczególnych ośrodków naukowych zostali również zapoznani z nowymi zasadami obowiązującymi podczas procedury recenzowania artykułów, a także omówiono kwestie przygotowywania zestawień bibliograficznych z poszczególnych ośrodków.

Główna część obrad na Zamku Bierzgłowskim toczyła się jednak podczas konferencji w dniach kolejnych. W pierwszym dniu obrad 17 referentów przedstawiło bardzo interesujące wykłady związane bezpośrednio lub pośrednio z sytuacją w Polsce po wyborach w 2005 roku. W dopołudniowej sesji plenarnej zebrani mogli

wysłuchać cztery referaty: prof. dr. hab. Tadeusza Godlewskiego z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, prof. dr. hab. Romana Bäckera z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, prof. dr. hab. Krzysztofa Obremskiego również z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz ks. dr. Janusza Węgrzeckiego z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. W pierwszym wykładzie prof. dr. hab. Tadeusz Godlewski zaprezentował problem obywatelskich kompetencji politycznych Polaków. Zdaniem inauguracyjnego konferencję kompetencje polityczne można wyjaśniać poprzez kombinację czterech elementów: wiedzy, decydowania (opinie), zaufania i działania. Wiedza, zdaniem prof. Godlewskiego, czerpana z doświadczenia, które nabywamy od rodziny i bliskiego kręgu przyjaciół oraz fragmentów dostarczanych przez media przyczynia się do wykrystalizowania ogólnej kompetencji w zakresie polityki. Specyfika takiej formy gromadzenia informacji powoduje spłyconie i zbyt ogólne podejście do problematyki polityki w ogóle. Ma to istotny wpływ na decydowanie i kształtowanie opinii, co potwierdzają wyniki wyborów w Polsce zarówno w 2005, jak i w 2007 roku. Jako przykład zbyt pobieżnego poinformowania (chodzi właśnie o zdobycie owej wiedzy) podano grupy wyborców, które zaważyły na wynikach tej elekcji (m.in. grupy słuchaczy Radia Maryja w 2005 roku, czy też młodzieży, która gremialnie poszła do wyborów w 2007 roku). Istotne wydaje się, zdaniem profesora, budowanie zaufania społecznego, które jest warunkiem sukcesu państwa. Tymczasem w Polsce obserwuje się permanentnie niski stopień owego zaufania, dlatego we wnioskach zebrani usłyszeli m.in. o konieczności realizacji następujących działań: polepszenia dostępu do informacji, niwelowania szeroko pojmowanej nierówności w społeczeństwie, kształcenia umiejętności politycznych (np. w szkolnictwie różnych szczebli), by nie były one zastępowane przez inne elementy (np. czynnik religijny w miejsce wiedzy), a także budowania przez wszystkich zaufania społecznego, które jest warunkiem niezbędnym dialogu.

Interesującą analizę zaprezentował także ks. dr. Janusz Węgrzecki w referacie pt. *Polska 2005–2007: fakty i mity*. Autor skupił się w nim na medialnym dyskursie w Polsce w latach 2005–2007, zwracając uwagę na problem selekcji informacji dokonywanych przez media. Czwarta władza, zdaniem ks. dr. Węgrzeckiego, interesowała się wyłącznie tym, co mogło stanowić „news”, tym samym pomijając ważne z punktu widzenia eksplanacyjnego procesy decyzyjne. Takie działania mogły deformować przekaz tym samym stając się bardziej mitem niż faktem.

Zamykającym sesję plenarną był prof. dr. hab. Roman Bäcker, który w niezwykle ciekawy i klarowny sposób przedstawił w swoim referacie projekt IV RP, dowodząc jego kontrkulturacyjnego charakteru. Zdaniem profesora Bäckera rządy PiS nie były niedemokratyczne, gdyż nastąpiła alternacja władzy, jak również demokratyczne, bowiem stale łamano zasady trójpodziału władzy i praworządność. W związku z tym zasadne wydało się pytanie o cechy rządów w Polsce w latach 2005–2007. Można,

zdaniem prelegenta, zauważyć kilka istotnych cech rządów PiS w Polsce, a mianowicie: centralizm wodzowski z silną tendencją do konsolidacji ośrodka władzy, rządzenie przez kryzys, populistyczny statokratyzm oraz afektywność w miejsce wskazanej racjonalności, gdyż brakowało dyskursywności. W zasadzie celem ekipy rządzącej było rekonstruowanie społeczeństwa tradycyjnego w oparciu o czarno-białe myślenie o świecie wraz z polityzacją opartą o hasła „rewolucyjno-konserwatywne” (cyt. za profesor Jadwigą Staniszkis). Dominowało w tym okresie myślenie natywistyczne, w którym wykorzystywano pozaracjonalną formę komunikacji ze społeczeństwem, a trzeba pamiętać, że takie tendencje łączą się silnie z procesami kontrkulturacyjnymi. Wykorzystywano przy tym sakralną ocenę, według której „my jesteśmy etyczni, zaś oni nieetyczni”. W podsumowaniu profesor Bäcker przeanalizował przyczyny porażki PiS, zwracając uwagę na siłę struktur demokratycznych i aparatu władzy publicznej, niezależność mediów, łatwość technologiczną w szybkiej samoorganizacji społeczeństwa, niezdolność rządzących do realizacji celów, a także ogromny poziom mobilizacji społecznej. Przedstawione referaty stały się punktem wyjścia do dyskusji, w której zaproszeni uczestnicy mogli dać wyraz swoim poglądom.

W drugiej części dnia można było również wysłuchać w dwóch sekcjach interesujących referatów m.in. prof. dr hab. Katarzyna Sobolewskiej-Myślik z Akademii Pedagogicznej im. KEN w Krakowie (*Zmiana wzorców rywalizacji międzypartyjnej w latach 2005–2007 jako pozytywny prognostyk dla kształtu polskiego systemu partyjnego*); prof. dr hab. Jerzego Sielskiego z Uniwersytetu Szczecińskiego (*Ewolucja polskich partii politycznych. Nowa Próba typologii*); prof. dr hab. Krzysztofa Łabędzia z Akademii Pedagogicznej im. KEN w Krakowie (*Opozycja wobec PiS*), dr. Krzysztofa Kowalczyka z Uniwersytetu Szczecińskiego (*Zmiany w organizacji i zarządzaniu PiS*); dr. Pawła Ścigaja z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (*Spór o polskość. Tożsamość narodowa w dyskursie prasowym w kampaniach wyborczych do parlamentu w 2005 i 2007 roku*).

Obrady konferencji odbywały się w miłej atmosferze, a liczny udział politologów z wielu ośrodków akademickich w Polsce dowodził, że temat, który wybrali sobie organizatorzy był niezwykle potrzebny. Dyskusje stały się płaszczyzną wymiany ciekawych myśli i z pewnością przyczyniły się do pogłębienia studiów nad problematyką zakreśloną w temacie konferencji. Rezultat obrad konferencji, jak zapewnili organizatorzy, zostanie przedstawiony w publikacji, która ukaże się nakładem Wydawnictwa Adam Marszałek.

Podsumowując ogólnopolską konferencję naukową „Polska po 2005 roku” należy żywić nadzieję, że podobne przedsięwzięcia będą również miały miejsce w przyszłości, gdyż fenomen polskiej transformacji nadal pozostaje ważnym polem badawczym. Konferencja na Zamku Bierzgłowskim wpisала się zatem bardzo dobrze w toczącą się debatę o Polsce.